

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyně Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobkyně

H. G.
trv. bytem X
adresa pro doručování X

zastoupené

Mgr. Tomášem Perglem, advokátem
se sídlem Přemyslova 87/5, Praha 2

proti

žalovanému

Ministerstvo práce a sociálních věcí,
se sídlem Přemyslova 87/5, Praha 2

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 7. 2025, č. j. MPSV- 2025/132196-422/1,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 7. 2025, č. j. MPSV- 2025/132196-422/1, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

II. Žalobkyni se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobkyně podala dne 7. 4. 2025 u Úřadu práce, Krajská pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „úřad práce“), jako správního orgánu prvního stupně žádost o uspokojení mzdových nároků podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele (dále jen „zákon č. 118/2000 Sb.“). Uplatnila mzdové nároky za únor 2025 ve výši 37 015 Kč a za březen 2025 ve výši 113 257 Kč, které jí měly být dle jejího tvrzení nevyplaceny zaměstnavatelem, společností X. (dále též „zaměstnavatel“). Platební neschopnost zaměstnavatele byla dovozena z oznámení o zahájení insolvenčního řízení podle § 3 odst. 1 písm. c) zákona č. 118/2000 Sb.
2. K žádosti žalobkyně přiložila zejména pracovní smlouvu, oznámení zaměstnance o okamžitém zrušení pracovního poměru z důvodu nevyplacení mzdy, výplatní listy, evidenční list důchodového pojištění za rok 2024 a usnesení Městského soudu v Praze, jímž byl na majetek zaměstnavatele prohlášen konkurs. Prohlášením konkursu přešla podle § 7 odst. 2 zákona č. 118/2000 Sb. povinnost zaměstnavatele vykazovat dlužné mzdové nároky všech zaměstnanců z rozhodného období na ustanoveného insolvenčního správce.
3. Úřad práce ověřil údaje uváděné žalobkyní i zaměstnavatelem a zjistil, že ve výplatní dokumentaci je u žalobkyně za únor 2025 uvedena mzda (resp. náhrada mzdy) ve výši 11 806 Kč za 8 pracovních dnů v období od 8. 2. 2025 do 19. 2. 2025. Žalobkyně však tvrdila, že její náhrada mzdy má činit 19 183,75 Kč, a to za 13 pracovních dnů v období od 3. 2. 2025 do 19. 2. 2025. Sporné období tedy představuje časový úsek od 3. 2. 2025 do 7. 2. 2025, který zaměstnavatel žalobkyni zúčtoval jako neplacené volno bez nároku na náhradu mzdy. Úřad práce proto žalobkyni přiznal mzdové nároky za únor 2025 v celkové výši 13 918 Kč.
4. Pokud jde o mzdový nárok za březen 2025, výplatní termín zaměstnavatele byl stanoven na 15. den kalendářního měsíce následujícího po měsíci, za který mzda náleží. Úřad práce dospěl k závěru, že mzda za březen 2025 byla tedy pro účely zákona č. 118/2000 Sb. splatná dne 16. 4. 2025 (patnáctý den připadl na neděli). Žalobkyně požádala o uspokojení tohoto mzdového nároku již 7. 4. 2025, tedy před dnem splatnosti mzdy. Nebyla tak splněna podmínka § 1 zákona č. 118/2000 Sb., podle níž lze uspokojit pouze již splatné mzdové nároky.
5. Podle § 9 odst. 6 zákona č. 118/2000 Sb. je úřad práce povinen žádost zamítnout, nejsou-li splněny zákonné podmínky pro uplatnění mzdových nároků. Správní orgán prvního stupně proto rozhodl tak, že žalobkyni přiznal mzdový nárok za únor 2025 ve výši 13 918 Kč, avšak mzdový nárok za březen 2025 podle § 9 odst. 6 citovaného zákona zamítl.
6. Proti rozhodnutí úřadu práce žalobkyně dne 30. 5. 2025 podala odvolání, jehož argumentaci částečně doplnila dne 20. 7. 2025. O odvolání žalovaný rozhodl dne 23. 7. 2025 žalobou napadeným rozhodnutím č.j. MPSV- 2025/132196-422/1 tak, že na základě ustanovení § 90 odst. 5 správního řádu odvolání zamítl a výše uvedené rozhodnutí úřadu práce potvrdil.

II.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

7. Žalobkyně v podané žalobě namítá nezákonnost napadeného rozhodnutí, a to především pro nesprávnou aplikaci právních předpisů upravujících podmínky uspokojování mzdových nároků zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele. Přestože její mzdové nároky byly následně uspokojeny v jiném správním řízení vedeném Krajskou pobočkou Úřadu práce pod sp. zn. 92602-25-AB, má žalobkyně za to, že tato skutečnost nemá žádný vliv na posouzení zákonnosti postupu správních orgánů v řízení o původní žádosti.
8. K následnému uspokojení jejích nároků došlo na základě nové žádosti, kterou žalobkyně podala dle doporučení žalovaného obsaženého v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Rozhodnutím Krajské pobočky Úřadu práce pro hl. m. Prahu č. j. 1221482/25/AB ze dne 4. 8. 2025 byly její mzdové nároky uspokojeny v plné výši. Žalobkyně však poukazuje na to, že chybný postup správních orgánů v řízení o její první žádosti jí vynutil opakované podání žádosti, a to pouze s pozdějším datem podání, což vedlo k prodloužení doby, po kterou musela na uspokojení svých mzdových nároků čekat. Takový postup správních orgánů byl dle jejího názoru v rozporu s účelem zákona č. 118/2000 Sb. a též s obecnými zásadami činnosti správních orgánů podle správního řádu.
9. Žalobkyně zároveň zdůrazňuje, že žalobou neusiluje o náhradu škody podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ačkoliv na její straně určitá újma vznikla. Náhradu této újmy nepožaduje a o její uplatnění neusiluje. Žaloba podle ní sleduje spíše satisfakční a preventivní účel, neboť očekává, že soudní přezkum může přispět k nápravě rozhodovací praxe žalovaného, a tím kultivovat výkon veřejné správy v obdobných případech.
10. Žalobkyně namítá, že žalovaný i správní orgán prvního stupně postupovaly v rozporu se zákonem, pokud splnění zákonných podmínek posuzovaly ke dni podání žádosti, tj. k 7. 4. 2025, namísto ke dni vydání rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, tj. k 15. 5. 2025. Podle žalobkyně je správní orgán povinen zkoumat splnění všech hmotněprávních podmínek k okamžiku rozhodování, nikoli k okamžiku zahájení řízení.
11. K této otázce žalobkyně odkazuje na své odvolací námítky uvedené v částech II/a III odvolání a dále v části II/b doplnění odvolání ze dne 20. 7. 2025. Podpůrně odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, zejména rozsudek ze dne 7. 4. 2011, č. j. 1 As 24/2011-79, z něhož dovozuje, že rozhodujícím okamžikem pro posouzení věci je stav existující v době vydání rozhodnutí správního orgánu.
12. Podle žalobkyně byl napadený správní akt vydán v rozporu s touto zásadou, a je proto nezákonný.
13. Žalobkyně dále namítá, že žalovaný nesprávně vyložil právní úpravu vzniku dluhu a splatnosti mzdových nároků. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že nelze žádat o uspokojení nároku, který se dlužným teprve stane, a že splatnost je podmínkou hmotněprávní. Podle žalobkyně je tento právní názor v rozporu s právním řádem.
14. I tehdy, pokud by splatnost mzdového nároku za březen 2025 nastala až 16. 4. 2025, jednalo se podle žalobkyně již dne 7. 4. 2025 o existující dluh, neboť nárok na mzdu vzniká vykonáním práce, popř. posledním dnem kalendářního měsíce, v němž byla práce vykonána. Žalovaný podle ní směřuje okamžik vzniku pohledávky a okamžik její splatnosti, přestože právní řád připouští existenci i nesplatných dluhů.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

15. Žalobkyně dále namítá nesprávnou aplikaci § 56 a § 141 odst. 5 zákoníku práce. Podle žalovaného se mzdový nárok za březen 2025 stal splatným dne 15. 4. 2025 (resp. 16. 4. 2025). Podle žalobkyně však měl být splatný již dne 31. 3. 2025, kdy došlo k doručení jejího okamžitého zrušení pracovního poměru a zároveň ke skončení pracovního poměru.
16. V tomto úkonu žalobkyně výslovně požádala zaměstnavatele o uhrazení mzdových nároků. Pokud neoznačila konkrétní den splatnosti, je podle ní třeba za požadovaný den výplaty považovat právě den doručení tohoto právního jednání. Splnila tak podmínku § 141 odst. 5 zákoníku práce, podle něhož se mzdové nároky při skončení pracovního poměru stávají splatnými dnem, kdy o jejich úhradu zaměstnanec požádal.
17. Žalobkyně se rovněž neztotožňuje s tvrzením žalovaného, že taková výplata nebyla „technicky možná“, neboť jí za březen 2025 nevznikla mzda, nýbrž náhrada mzdy, jejíž výše se odvíjí od průměrného výdělku za předchozí čtvrtletí. K určení této výše postačují výplatní pásky a běžné účetní operace, nikoli speciální výpočetní systémy.
18. Žalobkyně je proto přesvědčena, že její mzdové nároky byly splatné již dne 31. 3. 2025, a tedy splatné i ke dni podání žádosti. Z tohoto důvodu považuje napadené rozhodnutí za nezákonné.
19. Žalovaný ve svém písemném vyjádření k žalobě shrnul dosavadní průběh správního řízení a odkázal na příslušná ustanovení zákona č. 118/2000 Sb. Uvedl, že žalobkyně podala proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně odvolání, v němž namítala zejména nesprávné stanovení výše mzdových nároků za měsíc únor 2025. Tvrdila, že mzdové nároky byly přiznány v jiné výši, než jakou uplatnila, a v jiné výši, než jak byly vykázány insolvenčnímu správci. Nesouhlasila zejména s tím, že období od 3. 2. do 7. 2. 2025 bylo kvalifikováno jako neplacené volno, ačkoliv o jeho čerpání nikdy nežádala. Zdůraznila, že zaměstnavatel nepředložil žádné doklady, z nichž by bylo možné tento závěr dovodit.
20. K odvolacím námitkám žalobkyně týkajícím se března 2025 žalovaný uvedl, že žalobkyně sice v odvolání tvrdila, že jí za únor 2025 vznikl nárok ve výši 24 763 Kč a že v žádosti uplatnila nárok ve výši 37 015 Kč, avšak sama v žalobě připouští, že úřad práce již dne 7. 5. 2025 uspokojil mzdové nároky ve výši 37 015 Kč, které se týkaly mzdových nároků za leden 2025. Tento nárok byl tedy vyřešen před vydáním napadeného rozhodnutí. Žalovaný dále uvedl, že mzdový nárok za měsíc březen 2025 byl žalobkyni uspokojen na základě následné žádosti, kterou sama podala.
21. Podle žalovaného je motivací žalobkyně nikoliv nesplacený mzdový nárok, nýbrž snaha kultivovat rozhodovací praxi správních orgánů. Žalovaný tuto snahu označuje za legitimní, avšak zdůrazňuje, že v dané věci nebyla žalobkyně nijak finančně poškozena, neboť na základě následného řízení byly všechny její mzdové nároky uspokojeny. Smysl žaloby tak podle žalovaného spočívá výhradně v deklaratorní rovině.
22. Žalovaný dále odkázal na zákonnou úpravu, zejména § 1 a § 3 odst. 1 písm. e) zákona č. 118/2000 Sb., a na judikaturu, včetně rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 14. 1. 2016, sp. zn. 21 Cdo 2845/2014, a rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 3. 2019, č. j. 57 A 4/2018-19. Podle žalovaného z těchto rozhodnutí vyplývá, že podmínkou pro uspokojení mzdového nároku je jeho splatnost, a že výplatní termín v případě zaměstnavatele žalobkyně byl stanoven na patnáctý kalendářní den měsíce následujícího po měsíci, v němž vznikl nárok na mzdu.

23. K tvrzení žalobkyně, že její pracovní poměr skončil dne 31. 3. 2025 a že tento den měl být považován za den splatnosti mzdového nároku za březen 2025, žalovaný uvedl, že tento názor je za situace platební neschopnosti zaměstnavatele neudržitelný. Podle něj nelze od zaměstnavatele v úpadku očekávat okamžité vyúčtování mzdových nároků, zvláště pokud zaměstnavatel nepředal insolvenčnímu správci účetní podklady. Z tohoto důvodu nemohl insolvenční správce potvrdit žalobkyni tvrzenou splatnost ke dni 31. 3. 2025.
24. Žalovaný dále zdůraznil, že podle § 7 odst. 1 zákona č. 118/2000 Sb. je úřad práce povinen vyzvat insolvenčního správce k vykázání dlužných mzdových nároků a že právě tento postup byl v projednávané věci dodržen. Vzhledem k neúplným podkladům nelze podle žalovaného dovodit, že by mzdový nárok žalobkyně mohl být zúčtován ke dni skončení pracovního poměru.
25. Pokud jde o tvrzení žalobkyně, že v okamžitém zrušení pracovního poměru ze dne 24. 3. 2025 požádala o výplatu mzdových nároků ke dni 31. 3. 2025, žalovaný uvádí, že z tohoto dokumentu nelze takový závěr dovodit. Podle něj žalobkyně neuvedla konkrétní datum, k němuž požaduje provést výplatu, a ani z jiných dokumentů nevyplývalo, že by žádala o výplatu náhrady mzdy ke dni skončení pracovního poměru. Proto žalovaný trvá na tom, že splatnost mzdového nároku nastala až ve standardním výplatním termínu, tedy v souladu s praxí, kterou považuje za konstantní, racionální a nediskriminační.
26. Žalovaný závěrem uvádí, že napadené rozhodnutí nemělo žádný negativní dopad do právní sféry žalobkyně. Žalobkyně nakonec své mzdové nároky uplatnila v jiném řízení a tyto nároky byly uspokojeny. Časový odstup mezi jednotlivými výplatami byl podle žalovaného způsoben strategickým postupem právního zástupce žalobkyně, který podal odvolání, čímž z důvodu překážky litispendence nemohla žalobkyně podat novou žádost ihned po splatnosti mzdového nároku za březen 2025.
27. Žalovaný proto navrhl, aby soud žalobu zamítl, neboť napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, práva žalobkyně nebyla porušena a mzdové nároky žalobkyně byly plně uspokojeny. Odkázal též na praxi Ústavního soudu, zejména na náleze ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. I. ÚS 33/97, podle něhož soudní přezkum individuálních správních aktů neslouží k paušální kultivaci správní praxe.

III.

Posouzení žaloby

28. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. Jiné vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal. O podané žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, když účastníci s rozhodnutím věci bez nařízení jednání souhlasili.
29. Soud nejprve obecně konstatuje, že mzdové nároky, které mohou být uspokojeny dle zákona č. 118/2000 Sb., jsou vymezeny jako nároky vyplývající z pracovněprávního vztahu, zejména:

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

- mzda nebo plat,
 - náhrada mzdy,
 - odstupné,
 - příslušné dávky za překážky v práci.
30. Tyto nároky se musí vztahovat k rozhodnému období vymezenému v § 3 odst. 4 zákona, zpravidla ke třem kalendářním měsícům předcházejícím rozhodným skutečností (do tříměsíčního období spadá mj. i den podání žádosti).
31. Zákon současně stanoví maximální výši, v jaké mohou být mzdové nároky uspokojeny, a také podmínku splatnosti mzdového nároku, jež je ve věci zásadní.
32. Povinnost vykázat dlužné mzdové nároky mají zaměstnavatel, pokud ještě nedošlo k prohlášení konkursu, insolvenční správce, dojde-li k prohlášení konkursu nebo je-li správce ustanoven.
33. Úřad práce je oprávněn vyzvat zaměstnavatele nebo insolvenčního správce k doplnění nebo opravě údajů, pokud jsou podklady neúplné nebo vzbuzují pochybnosti. Zákon vychází z toho, že právě údaje zaměstnavatele či insolvenčního správce jsou rozhodující pro stanovení výše dlužných mzdových nároků.
34. Zaměstnanec uplatňuje svůj nárok písemnou žádostí u Úřadu práce, u něhož je zaměstnavatel evidován. Úřad práce rozhoduje o žádosti ve správním řízení. Uspokojí ji tehdy, jsou-li splněny všechny zákonné podmínky, zejména:
- zaměstnavatel je v platební neschopnosti,
 - mzdové nároky spadají do rozhodného období,
 - mzdové nároky jsou v době rozhodování splatné,
 - uplatněná výše nepřekračuje zákonem stanovené limity.
35. Ustanovení § 9 odst. 6 zákona stanoví, že nesplní-li zaměstnanec některou ze zákonných podmínek, Úřad práce musí žádost zamítnout. Zákon tak zakládá striktní povinnost („musí“), která vylučuje správní uvážení.
36. Toto ustanovení bude aplikováno zejména v případech kdy mzdový nárok není splatný, nárok nespadá do rozhodného období, zaměstnavatel není v rozhodné době v platební neschopnosti, nebo kdy zaměstnanec neuplatní nárok řádně či včas.
37. Pokud jde o aktuálně rozhodovanou věc, soud se předně zabýval otázkou, zda žaloba je či není nepřípustná ve smyslu § 68 písm. a) s. ř. s., podle něhož je žaloba nepřípustná mimo jiné tehdy, nevyčerpal-li žalobce řádné opravné prostředky, připouští-li je zvláštní zákon. V posuzované věci bylo rozhodnutí správního orgánu prvního stupně přezkoumáno v odvolacím řízení žalovaným, který vydal napadené rozhodnutí; tím byly řádné opravné prostředky vyčerpány. Sama skutečnost, že žalobkyně současně měla možnost podat novou žádost, nezakládá existenci dalšího opravného prostředku ve smyslu § 68 písm. a) s. ř. s.
38. Možnost podat novou žádost představuje jiný právní prostředek ochrany, nikoli odvolání či jiný procesní prostředek, který by žalobkyně byla povinna využít před podáním žaloby. Zvláštní zákon (zákon č. 118/2000 Sb.) neukládá povinnost, aby zaměstnanec v případě zamítnutí žádosti podal žádost novou, a tento postup ani nenahrazuje opravné řízení ve smyslu s. ř. s.

39. Dále soud uvádí, že pozdější uspokojení mzdových nároků v jiném řízení nemá povahu pozdějšího rozhodnutí ve věci týchž práv, které by činilo žalobu nepřijatelnou z důvodu překážky *rei administratae*. Rozhodnutí vydané v jiném řízení, byť s totožným předmětem, není rozhodnutím o opravném prostředku proti napadenému rozhodnutí a nezakládá překážku řízení podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
40. Napadené rozhodnutí žalovaného je tak přezkoumatelné a žaloba je přípustná, neboť žalobkyně vyčerpala řádné opravné prostředky, napadá rozhodnutí způsobilé soudního přezkumu a současně neexistuje žádná zákonná překážka přípustnosti podle § 68 s. ř. s.
41. Žalovaný implicitně dovozuje, že žaloba je vedena toliko „výchovným“ účelem, neboť žalobkyně byla posléze uspokojena na základě nové žádosti, a sama v žalobě přiznává, že se domáhá „kultivace“ rozhodovací praxe. Soud proto zvažoval, zda nejsou splněny podmínky pro odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. e) s. ř. s. pro zjevné zneužití práva, a současně hodnotil, zda žaloba naplňuje účel soudní ochrany vymezený v § 2 s. ř. s.
42. Institut zjevného zneužití práva je výjimkou z práva na přístup k soudu. Použije se restriktivně a jen tam, kde je zřejmé, že žalobce uplatňuje procesní právo účelově a šikanózně, v rozporu s jeho smyslem, aniž sleduje ochranu svých veřejných subjektivních práv. Typicky půjde o opakované, bezobsažné, zjevně šikanózní návrhy nebo zjevnou manipulaci s procesem. Skutečnost, že žalobce sleduje i systémový (preventivní) efekt přezkumu, sama o sobě zneužití práva nezakládá.
43. V nynější věci žalobkyně brojí proti rozhodnutí, jímž byla její původní žádost zamítnuta. Takové rozhodnutí reálně zasahuje do právní sféry žadatele v tom, že odepírá zákonem předvídané plnění. To, že později — v jiném řízení a na základě nové žádosti — došlo k uspokojení mzdových nároků, nezhojuje (*ex post*) případnou nezákonnost původního rozhodnutí a neodnímá žalobkyni právo na jeho soudní přezkum. Tedy i) žaloba se neodtrhává od ochrany veřejného subjektivního práva ve smyslu § 2 s. ř. s. (ochrana nároku na řádné rozhodnutí podle zákona), ii) není šikanózní, iii) není bezobsažná.
44. Argument, že žalobkyně „mohla“ podat novou žádost a že tak učinila, nemění nic na tom, že o předchozí žádosti bylo podle jejího tvrzení rozhodnuto nezákonně. Právo na soudní přezkum zákonnosti není sankcionováno ztrátou jen proto, že existuje i rychlejší paralelní cesta k materiálnímu plnění. Úvaha, že žaloba má „edukativní“ přesah, nečiní z návrhu zjevné zneužití; jde nejvýš o doprovodný efekt soudního přezkumu.
45. Žalovaný dovozuje, že do práv žalobkyně zasaženo nebylo, protože „v konečném důsledku“ získala plnění v jiném řízení. Soud nesdílí tento názor. Kritériem podle § 65 a § 2 s. ř. s. je zákonnost napadeného správního aktu v době jeho vydání, nikoli následná kompenzace v jiné věci. Zamítavé rozhodnutí samo o sobě představuje zásah do veřejného subjektivního práva žalobkyně na kladné rozhodnutí při splnění zákonných podmínek a na řádný procesní postup správního orgánu. *Ex post* uspokojení v jiném řízení nečiní napadené rozhodnutí zákonným.
46. Soud uzavírá, že podmínky pro odmítnutí žaloby pro zjevné zneužití práva dány nejsou. Žaloba sleduje ochranu veřejného subjektivního práva (zákonnost rozhodnutí o žádosti) a v kontextu tvrzené právní vady není excesivním výkonem procesních oprávnění. Žalobu je proto třeba věcně projednat.
47. Soud proto neshledal důvod pro odmítnutí žaloby z procesních důvodů a přistoupil k jejímu meritornímu projednání.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

48. Pro projednávanou věc je rozhodná právní úprava obsažená v zákoně č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o ochraně zaměstnanců“ nebo též „zákon č. 118/2000 Sb.“).
49. Podle § 3 odst. 1 písm. e) zákona č. 118/2000 Sb., *se splatným mzdovým nárokem rozumí mzdový nárok, který nebyl uspokojen v termínu výplaty podle zákoníku práce.*
50. Zákon upravuje postup při uspokojování vymezených mzdových nároků zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele. Stanoví podmínky, za nichž stát prostřednictvím Úřadu práce poskytuje náhradu těchto nároků, a vymezuje rozsah, v jakém mohou být uspokojeny. Zákon tak sleduje ochranu zaměstnanců v době, kdy zaměstnavatel není schopen plnit své závazky vyplývající z pracovněprávních vztahů.
51. Zaměstnavatel se pro účely tohoto zákona považuje za platebně neschopného zejména tehdy, bylo-li zahájeno insolvenční řízení, o němž bylo zveřejněno oznámení v insolvenčním rejstříku, a to v případech uvedených v § 3 odst. 1 zákona. Zákon tak navazuje na právní režim insolvenčního zákona a stanoví okamžik, od něhož mohou zaměstnanci své nároky prostřednictvím Úřadu práce uplatnit.
52. Podle ustálené judikatury správních soudů platí, že správní orgán rozhoduje na základě skutkového a právního stavu existujícího v době vydání rozhodnutí, nikoliv v době zahájení řízení. Tato zásada vyplývá z povahy správního řízení, v němž se přezkoumává splnění zákonných podmínek k určitému okamžiku, a byla potvrzena i Nejvyšším správním soudem (např. rozsudek ze dne 7. 4. 2011, č. j. 1 As 24/2011-79, či rozsudek ze dne 18. 1. 2018, č. j. 1 Azs 397/2017–31).
53. Správní orgány obou stupňů nicméně hodnotily splnění podmínky splatnosti mzdového nároku žalobkyně ke dni podání žádosti (7. 4. 2025). Tím se odchýlily od výše uvedené zásady, která je závazná i v řízeních vedených podle zákona č. 118/2000 Sb.
54. Soud konstatuje, že tato právní otázka je ve věci klíčová. Podmínka splatnosti mzdového nároku musí být splněna ke dni rozhodnutí správního orgánu, nikoli ke dni zahájení řízení. Splatnost nároku za březen 2025 nastala podle výplatního termínu nejpozději dne 16. 4. 2025, tedy dříve, než bylo vydáno rozhodnutí správního orgánu prvního stupně dne 15. 5. 2025.
55. Z toho důvodu správní orgán neměl zákonný podklad pro zamítnutí žádosti podle § 9 odst. 6 zákona č. 118/2000 Sb.
56. Žalobkyně dovozuje splatnost svého nároku již ke dni 31. 3. 2025 na základě § 56 a § 141 odst. 5 zákoníku práce. Soud se nezabýval tím, zda lze v jejím konkrétním projevu vůle obsaženém v okamžitě zrušení pracovního poměru spatřovat výzvu k výplatě mzdy ke dni skončení pracovního poměru, neboť posouzení této otázky není rozhodné pro výsledek řízení.
57. Rozhodné je, že ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí správního orgánu byla mzda za březen 2025 již splatná bez ohledu na výklad § 141 odst. 5 zákoníku práce. Rozhodnutí správních orgánů proto nemůže obstát ani v případě, že by soud nesdílel argumentaci žalobkyně o splatnosti ke dni 31. 3. 2025.
58. Žalovaný opakovaně zdůrazňuje, že žalobkyně byla nakonec uspokojena a že žaloba usiluje pouze o kultivaci rozhodovací praxe. Tyto argumenty však nejsou relevantní pro soudní přezkum podle soudního řádu správního.

59. Předmětem přezkumu je zákonnost napadeného rozhodnutí v době jeho vydání, nikoli následná situace žalobkyně, nadto soudní moci nepřísluší posuzovat subjektivní motivaci podané žaloby. Skutečnost, že žalobkyně později obdržela plnění na základě nové žádosti, nemá zpětný vliv na posouzení zákonnosti napadeného správního aktu.
60. Napadené rozhodnutí se do právní sféry žalobkyně promítlo tím, že nesprávně odmítlo její žádost a zabránilo tak uspokojení mzdového nároku v původním řízení. Tato skutečnost postačuje k závěru o nezákonnosti rozhodnutí.
61. Zákon o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele je založen na principu ochrany zaměstnance jako slabší strany. Uspokojování mzdových nároků má být rychlé, efektivní a má poskytovat zaměstnanci jistotu v době, kdy je zaměstnavatel v úpadku.
62. Postup správních orgánů, který vyústil v to, že žalobkyně byla nucena podávat novou žádost, nelze v tomto světle aprobovat. Tento postup odporoval účelu zákona, zatížil žalobkyni zbytečnými kroky a způsobil prodloužení doby, po kterou musela čekat na uspokojení svých mzdových nároků. Jakkoliv je toto prodlení relativně krátké, soud zdůrazňuje, že zákon č. 118/2000 Sb. neslouží k formalistickému odmítání nároků, ale k jejich efektivnímu uspokojení.
63. Na základě výše uvedeného soud uzavírá, že správní orgány posoudily věc podle nesprávně zvoleného rozhodného okamžiku, a v důsledku toho nesprávně aplikovaly § 9 odst. 6 zákona č. 118/2000 Sb.
64. Podmínka splatnosti mzdového nároku byla ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí splněna, a proto žádost žalobkyně neměla být zamítnuta. Napadené rozhodnutí je nezákonné a muselo být zrušeno.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

65. Městský soud v Praze dospěl k závěru, že žalobní námitka je důvodná, a proto v souladu s § 78 odst. 1 s.ř.s. napadené rozhodnutí pro nezákonnost zrušil.
66. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. platí, že má-li žalobce ve věci plný úspěch, přísluší mu proti žalovanému náhrada nákladů řízení. Toto pravidlo však nelze aplikovat mechanicky a bez zřetele k materiálním okolnostem věci. Ustanovení § 60 odst. 7 s. ř. s. výslovně umožňuje, aby soud za zvláštních okolností případu rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Kritériem, které tyto zvláštní okolnosti konkretizuje, je – ve světle judikatury Ústavního soudu – účelnost vynaložených nákladů (srov. nález ÚS ze dne 8. 3. 2021, sp. zn. I. ÚS 4012/18).
67. Ústavní soud zdůraznil, že i u zcela úspěšného účastníka mají být hrazeny toliko náklady potřebné k účelnému uplatňování nebo bránění práva, přičemž obecný soud je povinen uvážit všechny relevantní okolnosti, jež mohly mít vliv na výši a potřebnost uplatněných nákladů, a tyto úvahy přezkoumatelně vyložit (tamtéž). Správní soud tedy při rozhodování o nákladech nevychází toliko z výsledku ve věci samé, nýbrž též z materiálního smyslu institutu náhrady nákladů a z kauzální relevance vynaložených nákladů pro ochranu práv žalobce.

68. V posuzované věci soud shledal kumulativně naplněny okolnosti, které odůvodňují aplikaci § 60 odst. 7 s. ř. s. a nepřiznání náhrady nákladů na právní zastoupení žalobkyně:
69. Ačkoli soud zrušil napadené rozhodnutí pro nezákonnost, mzdové nároky žalobkyně byly následně v plném rozsahu uspokojeny v samostatném správním řízení na základě nové žádosti. Nezákonnost původního rozhodnutí se tudíž nepromítla do její hmotněprávní pozice; soudní přezkum plnil primárně funkci deklaratorní (satisfakční a preventivní), nikoli reparativní.
70. Uspokojení mzdových nároků nebylo výsledkem podané žaloby ani soudního přezkumu, nýbrž důsledkem nového správního řízení – podle pokynu a metodického výkladu žalovaného – v němž byly nároky bez obtíží uznány. Náklady na advokátní zastoupení v soudním řízení proto nebyly nezbytné k dosažení či ochraně hmotného práva.
71. Řízení o uspokojení mzdových nároků dle zákona č. 118/2000 Sb. je koncipováno jako sociálně ochranné, procesně nenáročné řízení, které má být pro zaměstnance snadno přístupné. Sporná otázka se omezila na nesprávnou aplikaci jednoho ustanovení (výklad § 9 odst. 6 téhož zákona) v kontextu zjevné platební neschopnosti. Nevystala zde složitá skutková situace ani odborně extenzivní právní problematika, jež by činila zastoupení advokátem objektivně nezbytným prostředkem k efektivní ochraně práva.
72. Za těchto okolností by přenesení nákladů právního zastoupení na žalovaného vybočovalo z účelového a proporčního pojetí náhrady nákladů, jak jej akcentuje Ústavní soud. Nepřiznání náhrady nákladů za právní zastoupení není sankcí za podání důvodné žaloby; je pouze výrazem závěru, že vynaložené náklady nevykazují potřebnou míru účelnosti a kauzální nezbytnosti ve vztahu k ochraně hmotného práva žalobkyně.
73. Z uvedených důvodů soud podle § 60 odst. 7 s. ř. s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Náklady na právní zastoupení žalobkyně proto nejdou k tíži žalovaného a žalobkyně si je nese sama jako náklady řízení, jež v daném případě nebyly účelně vynaloženy.
74. V řízení o této žalobě by – při úspěchu žalobkyně – zásadně přicházelo v úvahu přiznání náhrady zaplaceného soudního poplatku. Řízení je však od soudních poplatků osvobozeno, a jelikož žalobkyně žádný poplatek nevynaložila, nerozhodoval soud o jeho náhradě.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 18. březen 2026

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.